

Sprawozdanie
z działalności
Komisji Imprez na Orientację
Zarządu Głównego PTTK
w latach 2009 - 2013

Komisja Imprez na Orientację ZG PTTK
00-075 Warszawa, ul. Senatorska 11

ino@ino.pttk.pl

Spis treści

Streszczenie	2
1. Działalność Komisji ZG PTTK w latach 2009 - 2013	3
2. Szkolenia	7
3. Kadra	9
4. Regulaminy	16
5. Imprezy	17
6. Media	21
7. Główny Referat Weryfikacyjny	22
8. Historia	24
9. Realizacja wniosków z KNAInO	25
Dane źródłowe	27

Streszczenie

Komisja Imprez na Orientację ZG PTTK została wybrana podczas Krajowej Narady Aktywu InO w Pucku w 2009 r. w składzie 9-osobowym. Każdy z członków Komisji otrzymał zakres zadań i obowiązków [rozdział 1.1] oraz reprezentował województwa jako ich rzecznik. W trakcie kadencji odbyło się 16 zebrań plenarnych Komisji [1.2], podczas których zajmowano się tematami: monitorowania wykorzystania przyznanego budżetu, dofinansowywania imprez pucharowych i mistrzowskich, kalendarza imprez ogólnopolskich, PP i MP, regulaminów turystycznych InO oraz realizacją uchwał i wniosków z KNAInO w Pucku, raportowania stanu prac nad stroną internetową ino.pttk.pl i planu wydawniczego czasopisma „Tramwaj”. W 2010 roku zrealizowane zostało V wydanie „Regulaminów Turystycznych InO” w nakładzie 1000 szt. i odbyło się szereg różnych działań związanych z obchodami 50-lecia Komisji, w tym uroczyste wręczenia medali „50 Lat Komisji InO ZG PTTK” dla zasłużonych działaczy InO [1.3].

Komisja InO ZG corocznie szkoli na Centralnych Kursach nowe kadry Przewodników InO [2.1]. W 4 kursach wzięło udział łącznie 56 osób, spośród których 50 uzyskało uprawnienia PInO. KInO ZG wspiera także szkolenia Organizatorów InO, których odbyło się 18 [2.2] i nadaje certyfikaty Animatorów InO [2.3].

Kadra aktywnych Przewodników InO reprezentuje na koniec roku 2013 łącznie 58 oddziałów PTTK spośród 13 województw, a spis „Kadra PInO” liczy już 700 wpisów [3]. Kadra jest zróżnicowana wiekowo i obok doświadczonych Przewodników, w tym Honorowych, wciąż przybywa młodzieży. Skutkuje to organizacją wielu imprez w środowiskach najbardziej aktywnych, jak i wzrostem ilości szkoleń OiAInO.

W zakresie spraw regulaminowych [4] w trakcie kadencji wydano nowe, kolejne 5 wydanie „Regulaminów Turystycznych InO”. Uwzględniały one wcześniejsze interpretacje Komisji, nowe zmiany, w tym nową definicję PK.

W latach 2010-2013 zorganizowano 132 imprezy o randze ogólnopolskiej i wyższej [5]. W Pucharze Polski [5.1] sklasyfikowano łącznie 600 osób w kat. TS i 362 w kat. TJ. Przeprowadzono również konkursy KInO na najlepszego organizatora i budowniczego. Corocznie odbywały się zloty PInO, a ponadto członkowie KInO uczestniczyli w organizacji imprez OMTTK, 100-lecia Harcerstwa i V Kongresu Krajoznawstwa.

Informacje o działalności, zmianach regulaminowych, a także imprezach ukazywały się na stronie ino.pttk.pl oraz w czasopiśmie „Tramwaj” (wydano 6 numerów) [6]. Główny Referat Weryfikacyjny zweryfikował łącznie ponad 70 odznak [7]. Powstało opracowanie o historii InO w Polsce [8]. Komisja zrealizowała 15 z 19 zgłoszonych wniosków podczas Narady [9], a w pozostałych podjęła właściwe działania.

1. Działalność Komisji ZG PTTK w latach 2009 - 2013

1.1. Skład Komisji InO ZG PTTK

Komisja Imprez na Orientację Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego wybrana podczas Krajowej Narady Aktywu Imprez na Orientację PTTK w dniu 5 grudnia 2009 r. w Pucku działa w 9-osobowym składzie. Funkcje i podział obowiązków członków Komisji kształtują się jak przedstawiono poniżej.

Waldemar Fijor – *przewodniczący, zespół ds. szkolenia*; kierowanie pracami Komisji, zwoływanie i prowadzenie zebrań Komisji, reprezentowanie Komisji na zebraniach ZG PTTK, akceptacja preliminarzy i programów finansowanych przez ZG PTTK, pozyskiwanie funduszy na działalność Komisji, organizowanie centralnych Szkoleń PInO i MPInO, proponowanie kandydatów do składu Ogólnopolskiej Komisji Egzaminacyjnej, prowadzenie konkursów na najlepszą imprezę oraz etap roku, monitorowanie i wspieranie rozwoju TInO w woj. wielkopolskim i kujawsko-pomorskim.

Zbigniew Tarnowski – *wiceprzewodniczący, zespół ds. przodowników*; prowadzenie i aktualizacja wykazu Przodowników InO, weryfikacja uprawnień PInO, zbieranie i archiwizowanie danych PInO, zbieranie opinii i proponowanie kandydatów na Honorowych PInO, publikowanie wykazu sędziów do Komisji Odwoławczych, współpraca z zespołem ds. szkolenia, typowanie Przodowników InO do wyróżnień i odznaczeń, monitorowanie i wspieranie rozwoju TInO w woj. świętokrzyskim.

Dariusz Walczyna – *sekretarz*; prowadzenie dokumentacji Komisji: protokoły i uchwały, wnoszenie opracowanych materiałów pod obrady Komisji, przygotowanie corocznych sprawozdań z działalności Komisji, przygotowanie sprawozdania kadencyjnego z działalności Komisji, przygotowywanie notatek z zebrań na stronę internetową, nadzór nad bieżącą pocztą komisji, bieżące monitorowanie środków finansowych Komisji, rozliczanie wydatków Komisji (delegacji, rachunków itp.), monitorowanie i wspieranie rozwoju TInO w woj. lubelskim i podkarpackim.

Jarosław Kabuła – *członek, zespół ds. regulaminów*; archiwizowanie regulaminów, zbieranie wstępna analiza propozycji zmian w regulaminach, przedstawianie propozycji zmian w regulaminach pod obrady Komisji, monitorowanie i wspieranie rozwoju TInO w Pomorskim i Warmińsko-Mazurskim.

Andrzej Krochmal – *GRW, zespół ds. kontaktów z mediami, rzecznik komisji*; przewodniczenie GRW, rejestracja nowych referatów weryfikacyjnych OInO, zbieranie i prowadzenie analiz sprawozdań referatów weryfikacyjnych OInO, zabezpieczenie obecności GRW na imprezach MP/PP, kreowanie wizerunku InO w mediach, współpraca z PZBnO i ZHP, monitorowanie i wspieranie rozwoju TInO w woj. mazowieckim i podlaskim.

Krzysztof Kula - *zespół ds. wydawnictw, redaktor naczelny pisma TRAMWAJ*; wydawanie pisma TRAMWAJ, współpraca z redakcją GOSCIŃCA i proponowanie materiałów do druku, monitorowanie i wspieranie rozwoju TInO w woj. łódzkim.

Marek Pacek – *członek, zespół ds. imprez ogólnopolskich*; zbieranie propozycji do kalendarza imprez ogólnopolskich, przedstawianie Komisji propozycji imprez MP i PP, zatwierdzanie imprez rangi ogólnopolskiej, przygotowanie kalendarza imprez ogólnopolskich, kompletowanie i archiwizowanie danych imprez ogólnopolskich, współpraca z organizatorami OMTTK, opracowanie logo PP i MP, proponowanie Sędziego Głównego PP, monitorowanie i wspieranie rozwoju TInO w woj. dolnośląskim.

Zbigniew Socha – *członek, zespół ds. metodyki pozyskiwania środków finansowych oraz historii InO*; monitorowanie możliwości i opracowywanie metodyki pozyskiwania środków finansowych na potrzeby organizatorów InO w Polsce, opracowywanie historii turystycznych InO w Polsce, monitorowanie sprawozdań TKO wpływających do ZG PTTK, monitorowanie i wspieranie rozwoju TInO w woj. śląskim, opolskim, małopolskim.

Hubert Świerczyński – *członek, zespół ds. informacji*; prowadzenie strony internetowej Komisji: ino.pttk.pl, monitoring stron internetowych związanych z imprezami na orientację, współpraca z administratorem strony głównej PTTK www.pttk.pl, prowadzenie bazy adresowej stron internetowych środowisk i uczestników ino, monitorowanie i wspieranie rozwoju TInO w woj. zachodniopomorskim i lubuskim.

Członkowie KInO współpracują z komisjami regionalnymi i podejmują działania aktywizujące poszczególne środowiska.

Rysunek 1. Mapa podziału województw na członków KInO (opr.: Dariusz Walczyzna)

1.2. Praca w trakcie kadencji

W trakcie kadencji Komisja odbyła 16 zebrań plenarnych i roboczych przedstawionych w tabeli 1.

Tabela 1. Zebrania Komisji InO ZG PTTK w latach 2009 - 2013 (opracowanie: Dariusz Walczyna)

L.p.	Data	Miejsce	Frekwencja	Informacje
1.	26.01.2010	Warszawa	8/9	
2.	5.06.2010	Oborniki Śląskie	7/9	
3.	26.09.2010	Czersk	5/9	robocze
4.	10-11.12.2010	Wrocław	8/9	Zlot PInO
5.	29-30.01.2011	Warszawa	7/9	
6.	25.06.2011	Wiktorowo	8/9	
7.	22.10.2011	Wiązowna	9/9	
8.	10.12.2011	Pasterka	7/9	Zlot PInO
9.	4.02.2012	Warszawa	6/9	
10.	8.06.2012	Kostkowice	7/9	
11.	27.10.2012	Warszawa - Wesoła	8/9	
12.	8.12.2012	Lublin	9/9	Zlot PInO
13.	19.01.2013	Warszawa	7/9	
14.	31.05.2013	Rzepczyno	3/9	robocze
15.	27.10.2013	Osieck	8/9	
16.	7.12.2013	Warszawa	8/9	

Podczas zebrań plenarnych w trakcie kadencji zajmowano się tematami: finansów Komisji, w tym bieżącego monitorowania wykorzystania przyznanego budżetu, dofinansowywaniem organizowanych pod patronatem i przy współpracy KInO imprez pucharowych i mistrzowskich, przyznaniem rangi i zatwierdzeniem kalendarza imprez ogólnopolskich, Pucharu Polski i Mistrzostw Polski i poruszano sprawy regulaminów turystycznych. Znaczną część posiedzeń Komisji zajmowały sprawy dot. regulaminów turystycznych imprez na orientację, w szczególności w związku z planowanym V wydaniem publikacji Regulaminów oraz przedstawienie stanu realizacji uchwał i wniosków z KNAInO w Pucku, jak i podejmowanych działań w celu ich wykonania. Na poszczególnych posiedzeniach raportowany był stan prac nad stroną internetową ino.pttk.pl i jej nieustanną rozbudową i aktualizacją, szczególnie o materiały archiwalne związane np. z wynikami imprez, klasyfikacji i konkursów oraz współpracą z klubami i kołami InO. Dodatkowo pojawiał się temat czasopisma Komisji „Tramwaj” i zakresem jego tematyki oraz dystrybucji do środowisk i współpracą z innymi wydawnictwami.

1.3. 50-lecie KInO ZG PTTK

28 października 1960 roku, jeszcze w ramach Komisji Turystyki Pieszej, została powołana Komisja Szkolenia, Przodownictwa i Zawodów na Orientację, której pierwszym przewodniczącym został Bronisław Turoń z Wrocławia (Przodownik InO nr leg. 001).

W 2010 r. w związku z rocznicą 50-lecia Komisja InO ZG PTTK podjęła szereg działań uświetniających tę rocznicę:

- uchwaliła regulamin i wydała odznakę okolicznościową 50-lecia KInO, którą można było zdobywać w okresie: 1.09.2010 do 31.12.2011 r.;
- przyjęła wydanie medalu „50 LAT KOMISJI IMPREZ NA ORIENTACJĘ ZG PTTK” 1960 – 2010. Medal przyznany został ogólnie ponad 200-tu osobom – działaczom InO, spośród których kilkudziesięciu osobom zostały wręczone uroczystie podczas Zlotu;
- ogłosiła 2 konkursy 50-lecia Komisji InO: "Pierwsza - Najstarsza" impreza InO w regionie lub środowisku oraz drugiego dotyczącego budowy tras: "Kiedyś i Teraz" - obrazującego zmiany w wyglądzie map i materiałów imprezowych;
- zorganizowała wystawę, która była prezentowana w okresie 16.10-2.11.2010r. w hollu (I piętro) siedziby Zarządu Głównego PTTK na ul. Senatorskiej 11 w Warszawie. Na zlecenie KInO ZG PTTK wystawę przygotowała Mazowiecka KInO PTTK (Dariusz Walczyna oraz Łukasz Skłodowski z Koła PTTK nr 1 przy PW). Wykorzystane zostały materiały dostarczone przez znanych orientalistów z Polski: Waldemara Fijora (Toruń), Jacka Gduli (Wrocław), Andrzeja Krochmala (Warszawa), Zbigniewa Sochy (Gliwice), Romana Trochy (Dzierżoniów) oraz Dariusza Walczyny (Radzyń Podlaski /Warszawa). Na wystawie zaprezentowano bardzo różnorodne materiały statutowe i organizacyjne, wydawnictwa, pamiątki z okresu 50 lat organizowania turystycznych imprez na orientację w Polsce. Podczas dnia otwartego (23.10.) wystawę zwiedziło ponad 200 osób;
- wydała okolicznościowy numer pisma uczestników i sympatyków InO „TRAMWAJ” (nr 64) z licznymi rocznicowymi artykułami i materiałami (XII 2010);
- przygotowała rocznicowe spotkanie 50-lecia we Wrocławiu (XII.2010). W czasie XIII Zlotu Przodowników InO odbyły się uroczystości, które zgromadziły kilkadziesiąt osób z całej Polski: członków kolejnych kadencji KInO, najstarszych Przodowników oraz działaczy lokalnych środowisk InO;
- zaakcentowała 50-lecie podczas XXXVIII Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Turystyczno-Krajoznawczego w Bocheńcu k. Kielc oraz podczas VI Kongresu Krajoznawstwa Polskiego w Olsztynie (info na mapach, itp.);

- przygotowała kolejne wydanie regulaminów Turystycznych InO w nakładzie 1000 egzemplarzy z akcentami 50-lecia (X.2010).

W latach 2011-2012 Komisja w dalszym ciągu uroczystości honorowała zasłużonych działaczy InO medalami z okazji 50-lecia KInO ZG PTTK, które było obchodzone w 2010 r. Takie uroczystości odbyły się 29 stycznia 2011 w Warszawie i 25 czerwca 2011 w Wiktorowie oraz w następnych latach w środowiskach: pomorskim i śląskim, lubelskim - podczas Złotu PInO (8 grudnia 2012) w Lublinie oraz w Zawierciu, Piotrkowie Trybunalskim i Łodzi.

2. Szkolenia

2.1. Centralny Kurs Przodowników Imprez na Orientację

Każdego roku w listopadzie organizowany jest specjalistyczny kurs Przodowników Imprez na Orientację.

W roku 2010 taki kurs odbył się w Mogilnie (woj. kujawsko-pomorskie) w dniach 13 -15 listopada. Baza kursu zlokalizowana została w miejscowym gimnazjum przy organizacyjnej współpracy z SKKT. W kursie uczestniczyło 11 osób, które reprezentowały środowiska: Mokre (1) (kujawsko-pomorskie), Osiek i Błędno (pomorskie), Warszawa (2), Radzyń Podlaski (3), Lublin (1), Radom (1), Szczecin (1). Bezpośrednio na kursie uprawnienia otrzymały 4 osoby.

W roku 2011 kurs przodowników odbył się w Siedlcu k. Janowa w dniach 25 -27 listopada. Baza kursu zlokalizowana została w Schronisku Młodzieżowym w Siedlcu. W kursie uczestniczyło 17 osób: z Nowej Sarzyny (5), Kolbuszowej (3), Stargardu Szczecińskiego (2), Strzelina (1), Katowic (1), Lublina (1), Rzeszowa (1), Bogatyni (1), Czarnej Sędziszowskiej (1) i Warszawy (1). Bezpośrednio na kursie uprawnienia otrzymało 9 osób.

W roku 2012 Centralny Kurs PInO odbył się w Warszawie-Radości. Baza kursu w tym roku zlokalizowana była w położonym w środku lasu, Ośrodku Szkoleniowym Wyższego Seminarium Baptistycznego. W kursie uczestniczyło 16 osób: ze Zgorzelca (2), Skierniewic (1), Warszawy (5), Radzyna Podl. (2), Legionowa (1), Makowa Maz. (1), Kolbuszowej (2), Nowej Sarzyny (1), Otwocka (1). Bezpośrednio z kursu z uprawnieniami wyjechało 5 osób, niektórzy Młodzieżowi Przodownicy muszą poczekać do skończenia regulaminowych 16 lat, a pozostali muszą jednak uzupełnić swoją wiedzę i umiejętności.

W 2013 roku w dniach 15-17 listopada bazą Centralnego Kursu PInO było Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Siedlcu k. Częstochowy. W Kursie udział wzięło 12

uczestników, spośród których uprawnienia po egzaminie uzyskało 7 osób (Pszczyna-3, Częstochowa-2, Katowice-1, Gliwice-1 i Warszawa-1).

Egzaminy uzupełniające można składać przez cały rok u dowolnej z osób *Ogólnopolskiego Zespołu Egzaminacyjnego* w składzie: Waldemar Fijor (Toruń), Sławomir Frynas (Lublin), Edward Fudro (Police), Jakub Kaczyński (Gdańsk), Krzysztof Ligienza (Wrocław), Andrzej Krochmal (Warszawa), Zbigniew Tarnowski (Częstochowa), Roman Trocha (Dzierżonów), Andrzej Wysocki (Gliwice), Dariusz Zajac (Radom), Mirek Marek (Nowa Dęba), Zbigniew Socha (Gliwice).

2.2. Szkolenia Organizatorów Imprez na Orientację

Szkolenia Organizatorów InO organizowane są przez Oddziały PTTK lub za zgodą KInO ZG przez inne jednostki organizacyjne PTTK.

W roku 2010 odbyły się 2 takie szkolenia dofinansowane ze środków Komisji InO. Szkolenia takie zostały zorganizowane w: Warszawie (31) i Grudziądzu (15). Łącznie uczestniczyło w tych szkoleniach – 46 osób. W roku 2011 odbyły się 3 szkolenia organizatorów w Warszawie, Radzynie Podlaskim i Częstochowie uczestniczyło w nich łącznie 55 osób, w 2012 r. przeprowadzono 8 szkoleń w trakcie których uprawnienia uzyskało łącznie 75 osób: w Czersku (7), Jeleniej Górze (7), Lwówku Śląskim (12), Środzie Wlkp. (8), Radzynie Podl. (7), Warszawie (4), Toruniu (15), Nowej Sarzynie (15). W 2013 roku (do 25 listopada) odbyły się 4 szkolenia: w Warszawie (6), Gdańsku (21), Łodzi (4) i Tarnowie (1), w których łącznie uprawnienia organizatora InO uzyskały 32 osoby.

Od roku 2012 Komisja InO na wniosek organizatora szkolenia przekazywała nieodpłatnie legitymacje oraz Odznaki Organizatorów InO.

2.3. Szkolenia Animatorów Imprez na Orientację

W roku 2010 przeprowadzono kolejne szkolenia Animatorów Turystycznych Imprez na Orientację. Zostały zorganizowane łącznie ze szkoleniami Organizatorów InO, m.in. w Grudziądzu (25), Koszalinie (88) i Warszawie (11). Razem w samym tylko roku 2010 uprawnienia Animatora InO uzyskały 124 osoby, a wg stanu na koniec 2010 roku certyfikaty Animatora InO posiadało 188 osób. W roku 2011 szkolenia Animatorów Turystycznych Imprez na Orientację zorganizowane w Radzynie Podlaskim i Warszawie. Uprawnienia Animatorów uzyskało 12 osób, a w 2012: 6 szkoleń podczas których uprawnienia uzyskały 52 osoby: we Wleniu (11), w Lwówku Śląskim (2), Lublinie (10), Warszawie (21), Łodzi (4), Toruniu (4). W 2013 r. odbyły się szkolenia w: Warszawie (17), Gdańsku (4), Łodzi (3), Toruniu (1), Tarnowie (13) i Wyszku (22) - łącznie 50 osób uzyskało uprawnienia Animatora Turystycznych InO. Ostatni nadany numer Animatora InO to 319 (Wyszków).

3. Kadra

Marsze na orientację są trudną dyscypliną turystyki kwalifikowanej. Wymaga ona sporych umiejętności oraz sprzętu. Jednakże podstawą jej rozwoju jest dobrze wykształcona kadra. Składają się na nią: Przewodnicy Imprez na Orientację, Młodzieżowi Przewodnicy Imprez na Orientację oraz Organizatorzy Imprez na Orientację.

Kadra przewodnicka systematycznie powiększa się o nowych przewodników. Niestety wielu młodych ludzi po skończeniu szkoły ponadgimnazjalnej zaprzestaje jakiegokolwiek działalności. Spowodowane jest to zazwyczaj studiami. Chociaż ostatnio trzeba odnotować spore zainteresowanie u studentów. Przewodnikami zostają najczęściej młodzi ludzie, posiadający niekiedy mały staż w organizacji i startach w imprezach na orientację. Rzadko pojawiają się jednak osoby starsze. Obecnie osoby organizujące imprezy muszą obowiązkowo posiadać uprawnienia, stąd też chęć do ich posiadania.

W trakcie kadencji prowadzony spis „Kadra Przewodników Imprez na Orientację” zmieniał się od 662 wpisów wg stanu na 28.01.2010 r., 678 w 2011 r. (stan na 11.02.2012 r.), 686 w 2012 (stan na 7.11.2012r.) do 701 wpisów w 2013 (stan na dzień 7.12.2013 r.). Uprawnienia ważne do końca 2013 roku posiada 213 osób, w tym 50 Honorowych PInO (nadano 55 uprawnień). Wielu doświadczonych Przewodników niestety nie odnowiło swoich uprawnień. Niektórzy przewodnicy nie uaktualnili swoich danych osobowych. Dotyczy to również Honorowych Przewodników Imprez na Orientację, którzy mimo, iż nie składają Ankiety – Sprawozdań, powinni na tym dokumencie podać swoje aktualne dane osobowe. Jest to pewnego rodzaju łączność pomiędzy nimi i Komisją. Wśród kadry przewodnickiej kobiety stanowią zaledwie kilkanaście procent. Marsze na orientację są trudną dyscypliną turystyki kwalifikowanej stąd być może zainteresowanie kobiet jest niższe.

Tabela 2. Nowi Przewodnicy InO w latach 2009 - 2013 (opr.: Zbigniew Tarnowski)

PInO	Nazwisko	Imię	Miasto	Informacje
651	Kobiałka	Dawid	Lwówek Śląski	młodzieżowy
652	Gieroń	Jacek	Częstochowa	
653	Krystek	Piotr	Częstochowa	
654	Michno	Paweł	Kolbuszowa	
655	Żurawski	Jakub	Szczecin	
656	Haptar	Artur	Szczecin	
657	Przydział	Dawid	Sędziszów Małopolski	

658	Przydział	Konrad	Sędziszów Małopolski	
659	Iwiński	Marcin	Mokre	
660	Szmyt	Barbara	Warszawa	
661	Fankidejski	Artur	Osiek	
662	Buławski	Kamil	Osiek	młodzieżowy
663	Kowalczewski	Michał	Radom	
664	Kuczmarz	Łukasz	Tyczyn	
665	Natusiewicz	Anna	Warszawa	
666	Szymański	Łukasz	Wiązów	
667	Chmiel	Iga	Nowa Sarzyna	
668	Ryczańczyk	Michał	Szczecin	
669	Grześkiewicz	Michał	Nowa Sarzyna	
670	Haptaś	Dorota	Kolbuszowa	
671	Kowański	Michał	Stargard Szczeciński	
672	Kusiak	Andrzej	Nowa Sarzyna	
673	Maliborska	Katarzyna	Kolbuszowa	
674	Puternicka	Joanna	Warszawa	
675	Sokołowski	Rafał	Stargard Szczeciński	
676	Kabuła	Ziemowit	Gdańsk	
677	Styga	Mateusz	Kolbuszowa	
678	Gromek	Edyta	Lublin	
679	Kyciński	Adam	Czarna Sędziszowska	
680	Solenta	Angelika	Bogatynia	
681	Niewęglowski	Łukasz	Radzyń Podlaski	
682	Kochanowski	Michał	Zgorzelec	
683	Mikołajczyk	Wojciech	Zgorzelec	
684	Michna	Tadeusz	Nawa Szryna	Młodzieżowy
685	Szajko	Marcin	Otwock	
686	Matuszewski	Marcin	Radzyń Podlaski	Młodzieżowy
687	Wośko	Mirosław	Ropczyce	
688	Gawlik	Przemysław	Radom	
689	Rzeszutek	Rafał	Nowa Wieś	
690	Zieliński	Jakub	Kolbuszowa	
691	Piela	Marek	Warszawa	
692	Gruca	Adam	Gliwice	
693	Karczewski	Bartosz	Częstochowa	
694	Kucharski	Tadeusz	Katowice	
695	Skoczyński	Arkadiusz	Piasek	

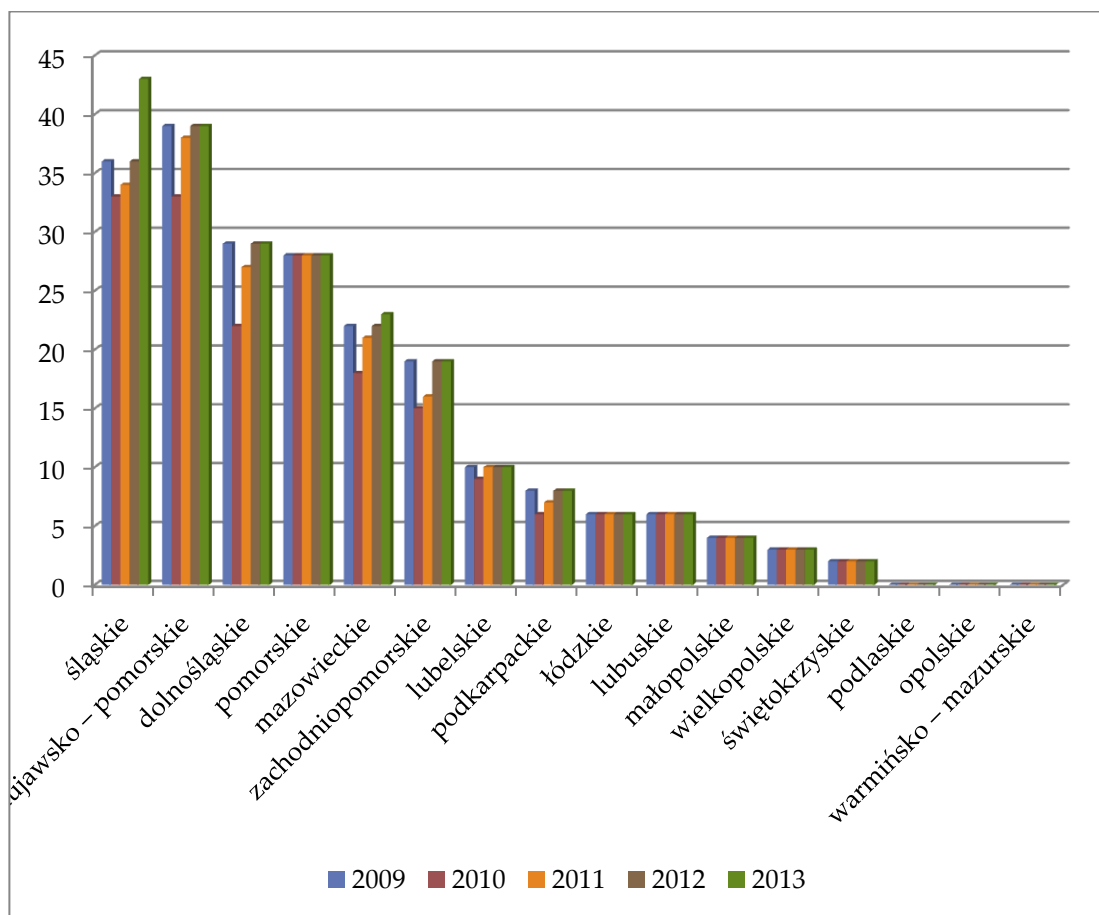
696	Glinka	Alicja	Ligota	
697	Urbaniak	Maciej	Częstochowa	
698	Snopek	Paulina	Częstochowa	
699	Rozwadowski	Paweł	Brwinów	
700	Glinka	Piotr	Ligota	

W trakcie kadencji uprawnienia przodownicze uzyskało łącznie 51 osób.

Podczas wielu imprez regionalnych, niekiedy i ogólnopolskich, zdarzają się przypadki używania tytułu Przodownika Imprez na Orientację przez osoby nie posiadające ważnych uprawnień. Każdy taki przypadek powinien być wyraźnie określony. Osobie, która jednak jest aktywna, należy wręczyć Ankietę – Sprawozdanie i zaproponować przedłużenie uprawnień. Tłumaczenie brakiem czasu lub nie posiadaniem 2 zdjęć nie mają racji bytu.

Poniżej przedstawiono zestawienie kadry przodowniczej wg województw.

Wykres 1. Kadra Przodowników Imprez na Orientację wg województw (wg stanu na dzień 7-12-2012 - opracował: Zbigniew Tarnowski)

Analiza zestawienia wg wieku i aktywności.

W woj. kujawsko-pomorskim najsilniejszą ekipę stanowią przodownicy z Torunia i Grudziądza. Są to doświadczeni przodownicy, którzy wychowali młodzież. pozostali to osoby z Grudziądza oraz kilku mniejszych środowisk. W woj. pomorskim dominuje młodzież działająca pod kierunkiem wielu doświadczonych przodowników. Zdecydowana większość to gdańszczanie. Część młodych przodowników nie przedłużyła jednak uprawnień. W woj. mazowieckim InO organizują starsi Koledzy z Warszawy i okolic oraz dwa środowiska Radom i Siedlce. Doszło ostatnio kilkoro młodych przodowników ze środowisk studenckich. Taka mieszanina rutyny i młodości daje niezłe efekty w postaci bardzo bogatego kalendarza imprez. W zachodniopomorskim to młodzi szczecinianie oraz kilka osób z Koszalina i Stargardu Szczecińskiego. Jest to bardzo efektywna kadra działaczy. Kadra w woj. podkarpackim to przykład największej dynamiki. Podczas ostatnich kursów wielu młodych, niekiedy bardzo młodych Kolegów, uzyskało uprawnienia. Pochodzą oni z Nowej Sarzyny i Kolbuszowej. Są tam również doświadczeni organizatorzy z Rzeszowa i Ustrzyk Dolnych. W woj. lubelskim uprawnienia posiada 10 przodowników z Radzyna Podlaskiego i Lublina. Mieszanina rutyny i młodości to woj. dolnośląskie: wybitni organizatorzy, świetni budowniczości i wielu młodych z Lubania, Lwówka, Jeleniej Góry, Strzelina. W woj. śląskim kadra reprezentuje wiele środowisk: śląskie - Gliwice, Katowice, Rybnik, Pszczyna; zagłębiowskie - Dąbrowa Górnicza i małopolskie - Częstochowa. Jest to mieszanka doświadczonych przodowników i młodzieży. Woj. małopolskie było niegdyś bardzo aktywnym środowiskiem. Teraz to tylko dwie osoby z Tarnowa i Wadowic. W woj. wielkopolskim, niegdyś bardzo prężnym środowisku nikt(!) nie przedłużył uprawnień. Kadra składa się tylko w dwóch honorowych PInO. Żadnej młodzieży przodowniczej nie ma woj. łódzkie. Kadre stanowią tam nasi starsi Koledzy Honorowi PInO. To jest poważny regres. Bardzo podobnie jest w woj. lubuskim. W woj. podlaskim działalności wznowił jedynie Kolega z Białegostoku. Podobnie jest w woj. świętokrzyskim. „Białymi plamami orientalistycznymi” są dalej woj. opolskie i warmińsko - mazurskie. Należy zwrócić jeszcze uwagę na pewną deformację w ilości przodowników. Honorowi Przodownicy imprez na orientację są zwolnieni ze składania Ankiet – Sprawozdań.

Wykaz przodowników wg Oddziałów, do których należą obrazuje poniższe zestawienie.

Tabela 3. Wykaz liczby Przodowników InO wg Oddziałów PTTK (opracowanie: Zbigniew Tarnowski)

L.p.	Miejscowość	Nazwa Oddziału PTTK	2009	2010	2011	2012	2013
1.	Szczecin	"Zachodniopomorski"	10	12	13	14	14
2.	Gdańsk	Regionalny	17	11	12	12	12
3.	Rzeszów		2	7	10	11	11
4.	Częstochowa		10	8	8	8	11
5.	Lwówek Śląski		2	10	10	10	10
6.	Gliwice	"Ziemi Gliwickiej"	6	9	9	9	9
7.	Toruń	Miejski	14	8	9	9	9
8.	Grudziądz		8	8	8	8	8
9.	Jelenia Góra	„Sudety Zachodnie”	5	4	3	8	8
10.	Warszawa	Międzyuczelniany	1	3	5	6	7
11.	Gdańsk	Gdański	6	6	7	7	7
12.	Radom	Miejski	4	6	7	7	7
13.	Nowa Sarzyna				6	7	7
14.	Pszczyna			4	4	4	7
15.	Warszawa	Praga-Południe	5	5	6	6	6
16.	Strzelin	„Ziemi Strzelińskiej”	4	4	5	5	5
17.	Wrocław	Wojskowy	2		5	5	5
18.	Bydgoszcz	Miejski	4		4	4	4
19.	Radzyń Podlaski		2	2	2	4	4
20.	Solec Kujawski	„Puszczański”	4			4	4
21.	Lublin	Kolejowy			4	3	3
22.	Międzyrzecz	„Ziemi Międzyrzeckiej”	4	1	3	3	3
23.	Koszalin		5	2	2	2	2
24.	Gliwice	Uczelniany	2	2	2	2	2
25.	Lubań	„Pogórze Izerskie”	2	2	2	2	2
26.	Sopot		2	2	2	2	2
27.	Warszawa	Stołeczny	1	2	2	2	2
28.	Rybnik		8	1	2	2	2
29.	Stargard Szcz.		0	1	2	2	2
30.	Lublin	Miejski	6		2	2	2
31.	Katowice	Górnośląski	2		2	2	2
32.	Gdańsk	Studencki	2	1	1	1	1
33.	Gdynia	„Morski”	1	1	1	1	1
34.	Inowrocław		0	1	1	1	1

35.	Białystok	Regionalny		1	1	1	1
36.	Dąbrowa Górnicza		3		1	1	1
37.	Kłódzko	„Ziemie Kłódzkiej”	1		1	1	1
38.	Dzierżoniów		0		1	1	1
39.	Gorzów Wlkp.				1	1	1
40.	Warszawa	Wojskowy przy DWP	1	3		1	1
41.	Tarnów	„Ziemie Tarnowskiej”	2	1		1	1
42.	Warszawa	„Mazowsze”	2	1		1	1
43.	Warszawa	Żoliborski	2	1		1	1
44.	Ustrzyki Dolne	„Bieszczadzki”	0	1		1	1
45.	Łódź	Nauczycielski		1		1	1
46.	Siedlce	Podlasie		1		1	1
47.	Piła		2			1	1
48.	Wadowice	„Ziemia Wadowicka”	2			1	1
49.	Piotrków Tryb.		1			1	1
50.	Poznań	Nowe Miasto	1			1	1
51.	Przemysł		1			1	1
52.	Skarżysko-Kamienna	Miejski	1			1	1
53.	Wągrowiec		1			1	1
54.	Zawiercie		1			1	1
55.	Lublin	Wojskowy	1			1	1
56.	Chełm	Miejski				1	1
57.	Stargard Szcz.	Kolejowy				1	1
58.	Wrocław	Wrocławski				1	1
59.	Łódź	„Łódzki”	5		2		
60.	Sanok	„Ziemia Sanocka”	2				
61.	Zielona Góra		2				
62.	Katowice	Regionalny	1				
63.	Kozienice		1				
64.	Mińsk Mazowiecki		1				
65.	Ostrowiec Św.	„Świętokrzyski”	1				
66.	Otwock		1				
67.	Płock	Miejski	1				
68.	Słupsk	Regionalny	1				
69.	Warszawa	Mokotowski	1				
70.	Żnin	„Pałucki”	1				

Przodownicy pod koniec 2013 r. reprezentują 58 oddziałów PTTK z 13 województw.

Powyższe zestawienie obrazuje siłę poszczególnych środowisk. Ilość przodowników nie zawsze przekłada się na ilość organizowanych imprez. Porównując kalendarz

impresz ogólnopolskich z tym wykazem kadry da się jednak zauważyć prawidłowość. Większość kadry z oddziałów pierwszej piętnastki ma w swoim dorobku organizację imprez najwyższej rangi w ciągu ostatniego czterolecia! Wiele środowisk nie odmładza swojej kadry co niedobrze wróży w przyszłości ino. Wielu przodowników niestety nie wznawia uprawnień. Optymistyczny jest fakt, iż ponad 80% kadry przodowników imprez na orientację to ludzie młodzi do 30 roku życia. Są oni aktywni w swoich środowiskach, najczęściej to dobrzy organizatorzy i w nich cała nadzieja tej jakże trudnej dyscypliny turystyki kwalifikowanej.

W grudniu 2010 roku podczas Zlotu Przodowników InO i uroczystych obchodów 50-lecia Komisji InO ZG PTTK dla wyróżniających się działaczy zostały wręczone uroczysto odznaczenia przyznane przez Ministerstwo Sportu i Turystyki oraz odznaczenia, dyplomy i listy pochwalne Zarządu Głównego PTTK:

- odznaczenia Ministra Sportu i Turystyki „Za zasługi dla Sportu i Turystyki” wręczono założycielom klubu Orientop: Jacek Gdula i Eugeniusz Musielak.
- na ręce Przewodniczącego KInO: list-podziękowanie za zorganizowanie wystawy „50-lecia KInO ZG PTTK” podczas imprezy Podkurek’2010 z wymienieniem osób, które przyczyniły się do zorganizowania i przeprowadzenia tej wystawy – od Prezesa ZG PTTK i Sekretarza Generalnego ZG PTTK (załącznik nr 2)
- na ręce Przewodniczącego KInO: list z okazji Jubileuszu 50-lecia KInO ZG PTTK – od Prezesa ZG PTTK i Sekretarza Generalnego ZG PTTK (załącznik nr 3)
- podziękowanie i medal za pracę i rozwój InO dla Kol. Waldemara Fijora
- Złotą Honorową Odznakę PTTK - otrzymali: Robert Mazurek i Krzysztof Lucima
- Srebrną Honorową Odznakę PTTK: Zbigniew Socha i Dariusz Walczyna
- Odznakę Zasłużony w pracy PTTK wśród Młodzieży w stopniu złotym, którą otrzymali: Adam Rodziewicz i Roman Trocha
- Odznakę Zasłużony w pracy PTTK wśród Młodzieży w stopniu srebrnym, którą otrzymali: Jakub Kaczyński, Jacek Gdula i Wojciech Król
- Dyplom PTTK, który otrzymali: Hubert Świerczyński, Jarosław Kabuła oraz Robert Filipowski i Wojciech Boryczka.

W 2011 wręczano w dalszym ciągu medale „50 lat Komisji InO ZG PTTK” zasłużonym działaczom. Takie uroczystości miały miejsce: 19 stycznia w Radzynie Podlaskim - medal otrzymał: Robert Mazurek; 29 stycznia w Warszawie – medale otrzymali: Janusz Cegliński, Halina Drabik-Ziegler, Stanisław Łuć, Wiktor Marczak, Piotr Nawalany, Tadeusz Patejko, Waldemar Pawelczuk, Andrzej Piegat, Wiesław Piegat, Andrzej Przychodzeń. Bolesław Szomański, Andrzej Wicik, Stanisław Wysocki, Helena Zielczyńska, Mieczysław Zielczyński i Jarosław Kabuła; 25 czerwca w Wiktorowie – medale otrzymali: Adam Dolczewski, Leonard Noworyta, Jerzy Penkowski, Jerzy Szociński, Zenon Penkowski, Maciej Wdowicki i Eugenia Wdowicka oraz Janusz Kaczmarek, Iwona Kurto, Krzysztof Płonka, Jacek Płonka i Aleksander Kędzior; 10 grudnia w Pasterce – Piotr Herzog i Edward Fudro.

4. Regulaminy

W 2010 roku Komisja pracowała nad zmianami, które zostały zgłoszone podczas Krajowej Narady Aktywu InO oraz przez działaczy w ciągu roku. W związku z tym postanowiono odłożyć wydanie Regulaminów Turystycznych InO na czas po opracowaniu, uchwaleniu i wdrożeniu zmian. Wśród podnoszonych kwestii regulaminowych pojawiły się takie jak zmiana dot. interpretacji – wprowadzenie odpowiednich zapisu do regulaminów, wprowadzenie do punktacji odznaki InO zapisu dot. imprez ekstremalnych (za 1 pkt.), ustalenie „górną granicę” wytrzymałości, np. sumaryczny limit czasu wszystkich etapów, definicje oznaczenia PK i lampionu jako oznaczenie miejsca, interpretacja dot. rozstrzygnięć pomiędzy Komisją Odwoławczą i Sędzią Głównym, zapisu, że pierwsze 3 zespoły otrzymują medale, zmiany dot. odwoływania członków Komisji Odwoławczej, zapisów dot. ilości etapów czy kolejności startów na imprezach MP. Wśród zgłoszonych wniosków zaś poruszono problemy: wprowadzenia dodatkowego limitu czasu 20% dla uczestników powyżej 60 roku życia, rozważenia w przepisach turystycznych InO odrębną kategorię dla weteranów i wprowadzenia maksymalnego łącznego limitu czasu wszystkich etapów na całej imprezie. W 2011 roku Komisja pracowała nad dalszymi zmianami regulaminowymi, które zostały zgłoszone przez działaczy w toku wielu dyskusji w ciągu roku. Najważniejsze zmiany wprowadzone do regulaminów: zmiana definicji punktu kontrolnego, wprowadzenie do przepisów wcześniejszych interpretacji Komisji (np. PK na LOP), wprowadzenie zapisu, że odstępstwa od zasad nie są możliwe bez uzgodnienia z KInO ZG PTTK, określenie liczby etapów na PP i MP, wprowadzenie kategorii TW oraz definicji imprez ekstremalnych (1 pkt. do OInO) i wprowadzenie zapisu o zwolnieniu Honorowych PInO z obowiązku sprawozdania. W 2012-2013 Komisja pracowała nad dalszymi zmianami regulaminowymi, które zostały zgłoszone przez działaczy w toku wielu dyskusji w ciągu roku. Serię zmian w regulaminach, związanych z dokonanymi wcześniej, zgłosił Krzysztof Kula, który badał spójność zapisów regulaminowych pod kątem wzajemnych powiązań. Zaproponował również kolejne zmiany, nad którymi Komisja pracuje w dalszym ciągu.

W ramach dostępnych środków wydano kolejną – piątą – edycję „Turystyczne imprezy na orientację. Regulaminy.”, które uwzględnia powyższe zmiany. Wydanie (ISBN 978-83-924891-1-5) sygnowane przez Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Zarząd Główny Komisja Imprez na Orientację. Duży wkład pracy wniósł Kol. Tomasz Gronau – autor projektu okładki, składu i przygotowania do druku. Autorami zdjęć w opracowaniu są: Jacek Gdula, Tomasz Gronau, Mirosław Marek, Bartosz Niezgodka, Krzysztof Stańczyk, Barbara Szmyt, Jan Zasepa i „Lilijka 160”.

5. Imprezy

5.1. Mistrzostwa Polski i Puchar Polski

Komisja InO ZG PTTK corocznie typuje i zatwierdza kalendarz imprez ogólnopolskich. Spośród tych imprez w drodze głosowania (zatwierdzenia) wybierane są imprezy rangi Mistrzostw Polski oraz 8 imprez rangi Pucharu Polski.

W 2010 roku w kalendarzu znalazły się 33 imprezy rangi Mistrzostw i Pucharu Polski oraz ogólnopolskich, w 2011: 29 imprez, w 2012: 30 imprez i w 2013 r.: 30 imprez.

Przez całą kadencję funkcję Sędziego Głównego Pucharu Polski pełnił kol. Roman Trocha.

W Pucharze Polski 2010 sklasyfikowano 165 osób w kat. TS i 138 osób w kat. TJ, w 2011 odpowiednio: TS: 129, TJ: 103, w 2012: 147 osób w kat. TS oraz 67 uczestników w kat. TJ, a w 2013 (stan na 25.11.): 159 w TS i 54 w TJ.

5.1.1. Konkurs Organizatora Najlepszej Imprezy Ogólnopolskiej

W ciągu całego roku imprezy podlegają szczegółowej ocenie prowadzonej grono sędziów uczestników imprez.

Ocenię podlegają program, oprawa imprezy i wartości krajoznawcze imprezy a także, walory techniczne tras i sędziowanie.

W roku 2010 najwyżej ocenionymi imprezami były:

1/ "V Tropy Żubra" organizowane przez Klub Turystyczny PLESSINO z Pszczyny w dniach 10-12.09.2010 r.; kierownik: Wojciech Janik;

2/ III Mistrzostwa Polic "CHEMIK 2010" organizowane przez Polickie Centrum Turystyki w dniach 9 – 11.14.2011 w Trzebieży; kierownik: Mariusz Niedźwiecki.

3/ XIX Mistrzostwa Polski w Indywidualnych Marszach na Orientację MATNIA 2010, których organizatorem był Klub Imprez na Orientację ORIENTOP przy Wojskowym Oddziale PTTK we Wrocławiu, mistrzostwa odbyły się w dniach 3-6.06.2010 w Obornikach Śląskich; kierownik: Jacek Gdula.

W roku 2011 najwyżej ocenionymi imprezami były:

1/ XXXIV Drużynowe Mistrzostwa Polski w Turystycznych Imprezach na Orientację – organizowane przez Klub Turystyczny „PLESSINO” z Pszczyny w dniach 7 – 9 września 2011 r. w ok. Pszczyny; kierownik: Wojciech Janik;

2/ XXXIV Ogólnopolski Rajd na Orientację „PODKUREK” – organizowany przez Harcerski Klub Turystyczny „TREP” działający przy Oddziale PTTK Warszawa Praga Płd. w dniach 21– 23.10.2011 w Wiązownie k. Warszawy; kierownik: Andrzej Krochmal;

3/ XX Mistrzostwa Polski w Nocnych Marszach na Orientację, których organizatorem był Oddział PTTK w Kwidzynie, mistrzostwa odbyły się w dniach 11-13.11.2011 r. w ok. Kwidzyna; kierownik: Tomasz Müller.

W roku 2012 najwyżej ocenionymi imprezami były:

1/ XX Mistrzostwa Polski w Indywidualnych Marszach na Orientację MATNIA 2012, których organizatorem był Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej; mistrzostwa odbyły się w dniach 7-10.06.2012 w Kostkowicach na Jurze; kierownik: Zbigniew Socha;

2/ XXXV Drużynowe Mistrzostwa Polski w Turystycznych Imprezach na Orientację organizowane przez Oddział PTTK Sudety Zachodnie w dniach 14-16.09.2012 r. w Jeleniej Górze; kierownik: Adam Rodziewicz;

3/ XXXV Ogólnopolski Rajd na Orientację „PODKUREK” – organizowany przez Harcerski Klub Turystyczny „TREP” działający przy O/PTTK Warszawa Praga Płd. w dniach 25– 27.10.2012 w Starej Miłosnej k. Warszawy; kierownik: Andrzej Krochmal.

5.1.2. Konkurs Budowniczego Najlepszego Etapu Imprezy Ogólnopolskiej

Każdy etap imprezy ogólnopolskiej jest oceniany pod kątem pomysłowości i innowacyjności trasy, jednoznaczności zadań, lokalizacji punktów kontrolnych, doboru limitów czasu, bezpieczeństwa uczestników oraz szeregu innych względów technicznych.

W roku 2010 najwyżej sklasyfikowanymi etapami były:

- 1/ „Red Point” – przygotowany przez Artura Skoczyńskiego z Pszczyny,
- 2/ „Ziomopoziamo 2” – przygotowany Huberta Świerczyńskiego ze Szczecina,
- 3/ „Kaledoskop” - przygotowany przez Marcina Hoffmanna ze Szczecina,
- 4/ „ Prosty jak budowa cepa...” - przygotowany przez Piotra Janowskiego z Warszawy,
- 5/ „Falszywki” - przygotowany przez Adama Skoczyńskiego z Pszczyna,
- 6/ „Kubolot”- również przygotowany przez Adama Skoczyńskiego z Pszczyny.

W roku 2011 najwyżej ocenione były etapy:

- 1/ „Mordo Ty Moja...” – przygotowany przez Jacka Gdulę z Wrocławia,
- 2/ „Nocka zadecyduje...” – przygotowany przez Marka Packa z Gdańska,
- 3/ „Perć Podkurka” - przygotowany przez Piotra Janowskiego z Warszawy,
- 4/ „ Kubek” - przygotowany przez Jacka Gdulę z Wrocławia,
- 5/ „Ciemną nocą...” - przygotowany przez Jarosława Kabułę z Gdańsk,
- 6/ „Czarny Krzyż” – przygotowany przez Jana Zasępę z Bystrzycy Kłodzkiej.

W roku 2012 najwyżej ocenione były etapy:

- 1/ „Spirala” – przygotowany przez Marcina Hoffmanna ze Szczecina,
- 2/ „EuroPass” – przygotowany przez Adama Pawłowicza z Lwówka Śląskiego,

- 3/ „Śladem latających sierściuchów” – przygotowany przez Tadeusza Kucharskiego i Krystynę Polonius z Katowic,
- 4/ „Ślimak last minute czyli ja pierw dole” - przygotowany przez Bartłomieja Mazana ze Szczecina,
- 5/ „... i ciążył łańcuch” - przygotowany przez Piotra Glinkę z Katowic,
- 6/ „Przygody trutnia w ulu” – etap przygotowany przez Leszka Hermana-Iżyckiego i Bartosza Niezgódkę z Warszawy.

5.2. Zlot PInO

Komisja Imprez na Orientację ZG PTTK organizuje również pod swoim patronatem Złoty Przodowników InO, które gromadzą kadre InO oraz umożliwiają wymianę poglądów i poruszenie aktualnych problemów, zgłaszaniem nowych wniosków do KInO. Podczas Złotów PInO odbywają się również otwarte spotkania Komisji ZG PTTK, na których poruszone są aktualne sprawy związane m.in. z dofinansowywaniem imprez, przeprowadzaniem szkoleń, omawiane są sprawy przodownicze i referatów weryfikacyjnych oraz stan realizacji wniosków z Krajowej Narady.

W roku 2010 odbył się XIII Zlot PInO wraz z obchodami 50-lecia Komisji InO ZG PTTK we Wrocławiu w dniach 10-12 grudnia. W dn. 10.12. odbyło się zebranie Komisji InO ZG PTTK poświęcone bieżącym sprawom oraz przygotowaniu do uroczystości, które miały miejsce następnego dnia (11.12.), poświęcone obchodom 50-lecia powołania Komisji InO ZG.

W roku 2011 odbył się XIV Zlot PInO w schronisku w Pasterce (Góry Stołowe) w dniach 9-11 grudnia. W dn. 10.12.2011 otwarte zebranie Komisji poświęcone sprawom bieżącym oraz planowanym zmianom i kierunkom rozwoju InO w najbliższych latach.

W roku 2012 odbył się XV Zlot PInO w Lublinie w dniach 7-9 grudnia. W dn. 8.12.2012 odbyło się zebranie Komisji InO ZG PTTK poświęcone sprawom bieżącym oraz, w części otwartej, planowanym zmianom i kierunkom rozwoju InO w najbliższych latach, podczas której główny nurt dyskusji dot. możliwości zmian i wprowadzenia podziału na kategorie pod względem zaawansowania, a nie wiekowe. Zwrócono również uwagę na kulturę zachowania się uczestników imprez turystycznych w sytuacjach krytycznych (spornych) oraz zapobieganiu pojawiającym się problemom ze spożywaniem alkoholu. Szczególnie należy podkreślić rozpoczęcie dyskusji dotyczących zmian regulaminowych, mających na celu ułatwienie poziomu trudności tras, np. poprzez określenie limitu PK, które powinny być w planie mapy. Autorem takiego zalecenia dla organizatorów jest Waldemar Fijor.

5.3. Ogólnopolski Młodzieżowy Turniej Turystyczno-Krajoznawczy

We współpracy z Komisją InO ZG PTTK odbywają się finały centralne Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Turystyczno-Krajoznawczego. Członkowie Komisji InO uczestniczą również przy organizacji finałów wojewódzkich eliminacji OMTTK.

XXXVIII Finał Centralny OMTTK PTTK i szkolenie Młodzieżowych Liderów Turystyki w 2010 roku odbył się w Bocheńcu w dniach 10 – 13.06.2011, a impreza na orientację została przygotowana i przeprowadzona przez przewodniczącego KInO ZG Waldemara Fijora i wiceprzewodniczącego KInO ZG Zbigniewa Tarnowskiego. Przeprowadzone zostało również Szkolenie Liderów Turystyki z zakresu InO oraz zajęcia terenowe na mapie OMTTK. W finale uczestniczyły 153 osoby (trzy kategorie wiekowe, każda reprezentowana przez 3-osobowe zespoły, będących zwycięzcami eliminacji wojewódzkich).

Komisja InO ZG PTTK w ramach współpracy z Radą Programową ds. Młodzieży Szkolnej ZG PTTK przygotowywała imprezę na orientację w podczas finału centralnego XXXIX Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Turystyczno-Krajoznawczego, który odbywał się w dniach 9-12 czerwca 2011 r. w woj. Pomorskim. Etapy InO zostały przygotowane i przeprowadzone przez Jarosława Kabułę i Mariusz Albeckiego. W finale uczestniczyły łącznie 192 osoby.

Podczas finału centralnego XL Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Turystyczno-Krajoznawczego, który odbywał się w dniach 31 maja – 3 czerwca 2012 r. w Świeradowie Zdroju (woj. Dolnośląskie), etapy InO zostały przygotowane i przeprowadzone przez przedstawicieli dolnośląskiego środowiska InO: Adama Pawłowicza i Adama Palbowa. W finale uczestniczyło łącznie 178 osób.

Finał Centralny XLI Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Turystyczno-Krajoznawczego odbył się w Elblągu w dniach 6 – 9 czerwca 2013 r. Etapy InO zostały przygotowane i przeprowadzone przez przewodniczącego KInO ZG Waldemara Fijora i wiceprzewodniczącego KInO ZG Zbigniewa Tarnowskiego na kolorowych mapach w skali 1:7500. W każdej kategorii (szkoły podstawowe, gimnazja i ponadgimnazjalne) uczestniczyło po 16 trzyosobowych zespołów, co łącznie dało 144 osoby.

5.4. Kongres Krajoznawstwa Polskiego – Olsztyn 2010

Członkowie KInO ZG PTTK przygotowali i przeprowadzili ogólnodostępną turystyczno-krajoznawczą imprezę na orientację podczas VI Kongresu Krajoznawstwa Polskiego w Olsztynie, który odbywał się w dniach 10-11 września 2010 r. Impreza pod nazwą Krajoznawczy Spacer z Mapą „Pocztówka ze Starego Olsztyna“ była dostosowana dla uczestników w każdym wieku i niezależnie od stopnia znajomości

zasad posługiwania się mapą i kompsem. Trasa zgromadziła licznych uczestników Kongresu oraz mieszkańców Olsztyna. Trasę przygotował i opracował Waldemar Fijor, a współpracował podczas imprezy: Dariusz Walczyna.

5.5. Jubileusz Stulecia Harcerstwa

Komisja InO w ramach współpracy ze Związkiem Harcerstwa Rzeczypospolitej przygotowała i przeprowadziła imprezę na orientację podczas obchodów Jubileuszu Stulecia Harcerstwa. Impreza odbyła się 26 sierpnia 2011 r. w Krakowie Zakrzówku pod nazwą „DezOrientacja 2011”. Budowniczym tras dla harcerzy ze szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych oraz innych środowisk i sędzią głównym imprezy był Dariusz Walczyna. W imprezie wzięło udział ok. 650 harcerek i harcerzy na 4 trasach: TD, TM, TJ i TP. Każdy uczestnik po zakończeniu etapu otrzymał książeczkę InO, która na miejscu została uzupełniona danymi o imprezie wraz z potwierdzeniem. Książeczki InO zostały specjalnie wydane na tę imprezę przy pomocy Kol. Tomasza Gronaua (przygotowanie i skład wydania) ze zdjęciem harcerskim na okładce.

6. Media

6.1. TRAMWAJ

Oficjalnym pismem Komisji Imprez na Orientację ZG PTTK jest czasopismo „Tramwaj”. Ukazuje się w nakładzie 150 egzemplarzy oraz jest w wersji elektronicznej (.pdf) dostępny na stronach Komisji InO (<http://ino.pttk.pl>).

W roku 2010 wydano 3 numery „Tramwaju” – numery: 62, 63 i 64 – ostatnie okolicznościowe wydanie podczas XIII Złotu PInO we Wrocławiu (grudzień 2010).

W roku 2011 wydano jeden numer „Tramwaju” – numer: 65 (kwiecień 2011). W tym wydaniu ukazały się artykuły poświęcone m.in. obchodom 50-lecia KInO ZG we Wrocławiu, opublikowane zostały wyniki klasyfikacji Pucharu Polski w kat. TS i TJ za rok 2010 oraz podsumowanie konkursów Komisji na najlepszy etap i najlepszą imprezę 2010. Ponadto opisano zmiany regulaminowe, wspomnienia z imprezy ekstremalnej i Złotowi Przodowników.

W roku 2012 nie został wydany żaden numer „Tramwaju”.

W 2013 roku ukazało się jedno wydanie „Tramwaju” podczas imprezy PP: GOSK w marcu, które poświęcone sprawom regulaminowym – w tym w nawiązaniu do podobnych rozwiązań z przeszłości, podsumowania za rok 2012 oraz relacje z imprez, w tym w szczególności podsumowanie Centralnego Kursu PInO organizowanego w Warszawie.

6.2. Internet

Pod patronatem KInO działają również strony internetowe, w tym oficjalna strona KInO: <http://ino.pttk.pl>, aktualizowana na bieżąco z informacjami o imprezach, regulaminach i protokołach z imprez oraz przepisach InO.

Strona internetowa Komisji, stanowi aktualne i coraz bardziej kompletne źródło informacji o pracach KInO ZG PTTK, przepisach, regulaminach InO, rankingach, historii oraz imprezach rangi Pucharu Polski i Mistrzostw Polski. Prowadzenie strony zostało powierzone Kol. Hubertowi Świerczyńskiemu, który dostosował ją do standardów oraz prowadzi nieustanne prace związane z pozyskaniem i zamieszczeniem na serwerach pełnej dokumentacji InO. Działy zostały ułożone tematycznie. Następuje praktycznie bieżąca aktualizacja danych.

6.3. Forum

Komisja dysponuje również forum internetowym, które znajduje się pod adresem: <http://www.komisjaino.fora.pl/>. Forum służy wymianie opinii w różnych tematach, które można przedstawiać w założonych kilku działach, m.in. regulaminy, odznaki, imprezy i inne. Dyskusje jednak przeniosły się na portale społecznościowe.

7. Główny Referat Weryfikacyjny

Główny Referat Weryfikacyjny nr 001 od początku swojej działalności zweryfikował łącznie ponad 1220 odznak. Referat zajmuje się głównie weryfikacją odznakami w stopniu dużym oraz za wytrwałość i dla najwytrwalszych.

W 2010 r. został powołany środowiskowy referat weryfikacyjny przy KInO OM w Warszawie: RW nr 104 (powołany 17 listopada 2010 r.). Na Zlocie PInO we Wrocławiu, zgodnie z tradycją uroczystego wręczania odznak w stopniach najwyższych nadano odznakę „Dla najwytrwalszych III stopnia”, którą otrzymali: Roman Trocha i Andrzej Kędziorek oraz odznakę „Za wytrwałość I stopnia”, którą otrzymał Hubert Świerczyński. W roku 2010 GRW zweryfikował łącznie 27 odznak InO.

W 2011 r. GRW zweryfikował 24 odznaki w poszczególnych stopniach: duża brązowa – 7; duża srebrna – 3; duża złota – 2; „Za wytrwałość”: I – 0, II - 3, III - 0; „Dla Najwytrwalszych”: I - 1, II - 0, III - 0. Poza tym zweryfikowano 1 popularną, 1 małą brązową, 1 małą złotą i 5 odznak okolicznościowych. Do przewodniczącego GRW wpłynęło 11 sprawozdań referatów weryfikacyjnych za rok 2011. Na Zlocie PInO w Pasterce w 2011 r. wręczono odznakę „Dla najwytrwalszych I stopnia”, którą otrzymał Kol. Edward Fudro z Polic – zaproszony na Zlot jako gość Komisji InO.

GRW w 2012 r. zweryfikował 27 odznak w poszczególnych stopniach: duża brązowa – 7; duża srebrna – 6; duża złota – 2; „Za wytrwałość”: I – 1, II - 1, III - 3; „Dla Najwytrwalszych”: I - 1, II - 0, III - 0. Poza tym zweryfikowano 3 odznaki w stopniu popularnym i 1 małą brązową oraz 2 odznaki okolicznościowe „50 lat KInO ZG”. Do przewodniczącego GRW wpłynęło 10 sprawozdań referatów weryfikacyjnych za rok 2012 oraz jeden wniosek z Nowej Sarzyny dotyczący powołania referatu weryfikacyjnego. Podczas Zlotu Przewodników InO w Lublinie wręczono odznakę „Dla najwytrwalszych I stopnia”, którą otrzymał Kol. Kazimierz Makiela z Warszawy – zaproszony na Zlot, decyzją KInO ZG, jako gość Komisji InO.

W 2013 r. zweryfikowano w GRW (stan na 28.11.2013) łącznie 22 odznaki. 3 w stopniach popularnym i małych, 14 w stopniach dużych oraz „za wytrwałość”: I st. – 3, II st. -1 i „Dla najwytrwalszych” II stopnia – 1 (Wiktor Marczak).

Tabela 4. Odznaki zweryfikowane przez GRW latach 2009-2013 (opr.: Andrzej Krochmal)

Odznaka	2009	2011	2012	2013
Okolicznościowa		5	2	
popularna		1	3	1
mała brązowa	3	1	1	2
mała srebrna	2			
mała złota	1	1		
duża brązowa	2	7	7	5
duża srebrna	4	3	6	5
duża złota	2	2	2	4
za wytrwałość:				
I stopnia			1	3
II stopnia		3	1	1
III stopnia			3	
dla najwytrwalszych I stopnia	1	1	1	
dla najwytrwalszych II st.				1
dla najwytrwalszych III st.				
Razem odznak:	15	24	27	22

GRW był obecny na wszystkich imprezach z cyklu PP i MP, a także trzykrotnie na imprezach regionalnych i ogólnopolskich. Zgodnie z decyzją KInO ZG PTTK Wiktor Marczak jest gościem Komisji na XVI Zlot PInO, gdzie wręczana jest odznaka „Dla najwytrwalszych”.

Odznaki podczas imprez weryfikowali PInO: Andrzej Krochmal - 15 szt., Kazimierz Makiela - 4 szt. (gościnnie) i Dariusz Walczyna - 3 szt.

Dużym osiągnięciem w działaniach KInO ZG PTTK po wielu latach jest wybicie matryc odznak w stopniu małym, które zostały delikatnie zmodyfikowane. Pierwsza ich partia jest do wykupienia w GRW po zweryfikowaniu odznaki. Niestety pojawił się problem z dystrybucją odznak w stopniu dużym, gdyż ich ilość jest na ukończeniu i wymaga uzupełnień.

8. Historia

W zakresie historii imprez na orientację w roku 2011 ukazała się publikacja w nowym wydaniu „Turystycznych Imprez na Orientację. Regulaminy“. W obszernej formie ukazano problematykę poruszania się z mapą i kompasem po terenie w czasach nowożytnych, począwszy od pierwszych wydawnictw kartograficznych w XIX wieku. Początki orientacji w terenie sięgają połowy XIX w., gdy wprowadzono ćwiczenia z terenoznawstwa w wojskach skandynawskich, a w 1893 r. Przeprowadzano już pierwsze zawody dla kadry oficerskiej.

Gwałtowny rozwój orientacji przypada na czasy po I wojnie światowej, gdy w Szwecji zaczęto organizować zawody i powstały pierwsze przepisy sportowe i topograficzne, a także kluby. W kolejnych latach orientacja rozpowszechniała się na południowe kraje Europy, np. Szwajcarię, Rumunię, Czechosłowację i kolejne.

W Polsce pierwsze ślady orientacji pojawiają się po I wojnie światowej, gdy w 1925 r. W czasopiśmie harcerskim „Czuj duch“ ukazał się artykuł zachęcający do uprawiania biegów przełajowych na trasie wyznaczonej przez punkty kontrolne. Taki bieg zorganizował harcerski klub sportowy „Varsovia“. Pierwsza znana publikacja ukazała się w 1948 r. pod tytułem „Marsze i biegi orientacyjne“ Stanisława Zakrzewskiego. Obecnie za najstarszą impreza na orientację uważa się imprezę mazowiecką, która odbyła się w nocy z 12 na 13 czerwca 1954 r.

Powszechnie uważa się, że w 1960 r. powstał w O/PTTK we Wrocławiu pierwszy polski Klub InO „Azymutek“ z przewodniczącym Bronisławem Turoniem. 16 października 1963 r. zawiązała się Podkomisja Imprez na Orientację Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK z siedzibą we Wrocławiu pod przewodnictwem Bronisława Turonia.

Tak specyficzna dziedzina, jaką są turystyczne imprezy na orientację rozwinęła się przede wszystkim w Polsce i jest to fenomen w skali światowej. Komisja InO w swojej działalności rozwiązała problem dostępu do map poprzez nawiązania współpracy z wojskiem. W latach 80-tych nastąpił dalszy rozwój InO, chociaż po roku 1981 nastąpiło wyhamowanie InO ze względu na aktualną sytuację socjopolityczną w Polsce i związane z tym trudności w organizacji imprez. Od początku lat 90-tych nastąpił jednak skok w organizowaniu, a od początku XXI wieku jeszcze bardziej zdecydowany -

związany m.in. z rozwojem dostępnych technologii (np. komputerowa obróbka map, metody kopiowania i inne).

Na stronach Komisji w dziale Historia znajduje się również dokumentacja fotograficzna wystawy poświęconej historii imprez na orientację w Polsce i Europie.

9. Realizacja wniosków z KNAInO

Komisja InO realizuje w trakcie kadencji przede wszystkim uchwały i wnioski zgłoszone podczas Krajowej Narady Aktywu InO, która odbyła się w Pucku w dn. 5.12.2009 roku.

W kadencji Komisja Imprez na Orientację ZG PTTK zrealizowała 15 spośród 19 zgłoszonych uchwał i wniosków poprzez podjęte uchwały oraz w pozostałych sprawach podjęła odpowiednie działania organizacyjne, publikacje internetowe oraz na łamach czasopisma „Tramwaj”, a w pozostałych podjęła właściwe działania.

Poniżej przedstawiono zrealizowane uchwały wraz z podsumowaniem podjętych działań Komisji.

- ✓ Położenie nacisku na „pracę u podstaw” na imprezach lokalnych, zwłaszcza w celu zachęcania młodzieży. Nawiązanie współpracy z nauczycielami i animatorami InO. Dbanie o odpowiedni dla młodzieży poziom tras (nie zrażanie nadmiernymi trudnościami). Korzystanie przodowników InO z możliwości propagowania kursu animatora.

Wniosek realizowany. Podejmowane są lokalne inicjatywy zachęcania młodzieży (np. AMM) oraz liczne szkolenia Animatorów – dedykowane dla grona nauczycieli.

- ✓ Rozważenie kwestii włączania tras TM do imprez ogólnopolskich i PP. Od zrobienia trasy TM uzależnić nadanie imprezie rangi PP. W ramach PP niekonieczne są trasy TM.

Wniosek realizowany. Dyskusja w KInO ZG PTTK. Zalecenia dla organizatorów.

- ✓ Wprowadzić zróżnicowanie tras TS i TJ, tak by te ostatnie były bardziej dostosowane trudnością dla młodzieży – zbliżyć je do TM. Wypracować standardy trudności tras odpowiednie do kategorii.

Wniosek realizowany. W toku dyskusji w KInO ZG PTTK wypracowano – zgodnie z propozycją Przewodniczącego Komisji zalecenia dot. Poziomów trudności tras – określające liczbę PK na pełnej mapie w zależności od kategorii. W środowiskach regionalnych wprowadzane są trasy z podziałem dot. poziomu zaawansowania tras (TZ, TU i TP).

- ✓ Zrewidować mechanizm nadawania imprezom rangi PP.

***Wniosek realizowany.** Dyskusja w KInO ZG PTTK oraz publikacje w czasopiśmie „Tramwaj”.*

- ✓ Wprowadzenie wyprzedzającego nadzoru ze strony Komisji nad imprezami PP, szczególnie nowych organizatorów.

***Wniosek realizowany.** Podejmowane działania w KInO ZG PTTK.*

- ✓ Wprowadzenie dodatkowego limitu czasu 20% dla uczestników powyżej 60 roku życia.

Prowadzone są dyskusje, w tym regulaminowe w KInO ZG.

- ✓ W przepisach turystycznych InO rozważyć kategorię odrębną dla weteranów.

Wniosek zrealizowany (zapis w Regulaminach).

- ✓ Wcześniejsze ustalenie kalendarza imprez na następny rok – do 30 września – w celu ułatwienia pozyskiwania środków na imprezy.

Zrealizowany (zatwierdzanie imprez MP w czerwcu i PP w październiku poprzedniego roku).

- ✓ Wprowadzenie maksymalnego łącznego limitu czasu wszystkich etapów na całej imprezie.

Dyskusja w KInO ZG PTTK

- ✓ Zlikwidować etapy nocne z piątku na sobotę.

***Wniosek realizowany.** Zalecenia KInO ZG PTTK*

- ✓ „Uwolnić” okres Bożego Ciała – zmienić termin „Matni”.

***Wniosek zrealizowany.** W ramach dyskusji w KInO ZG PTTK – odrzucono.*

- ✓ Nadanie sprawie spożywania alkoholu na imprezach szczególnej wagi. Poświęcenie jej jednego z pierwszych zebrań Komisji.

***Wniosek realizowany.** Zalecenia KInO ZG PTTK i przepisy regulaminowe oraz głosy podczas zlotów kadry InO.*

- ✓ 50 rocznica KInO – podjąć wyprzedzające działania w celu nagłośnienia sprawy i pozyskania środków m.in. na wydawnictwa okolicznościowe, gromadzenie notek biograficznych.

***Wniosek zrealizowany.** Podjęto uchwałę na 1/1/2010 Plenum KInO ZG PTTK (16.01.2010) o organizacji 50-lecia Komisji InO.*

- ✓ Wprowadzić w Komisji mechanizm oceny realizacji wniosków zgłaszanych jej na Naradzie Krajowej i prezentowanie wyników oceny na jej stronie internetowej. Zobowiązać Komisję do oceny poczynań organizatorów i zgodności z zasadami organizacji InO.

***Wniosek realizowany.** Realizacja wniosków w ramach KInO ZG. Materiały zamieszczone na stronie ino.pttk.pl*

- ✓ Zorganizować imprezę za granicą kraju.

Dyskusja w KInO ZG PTTK. Niektóre imprezy odbywały się przy granicy kraju.

- ✓ Zadbać o pozyskiwanie środków od sponsorów. Propagowanie InO wśród nich. Organizowanie imprez „o wyższym standardzie” dla przedsiębiorców („PP Przedsiębiorców”).

Dyskusja w KInO ZG PTTK.

- ✓ Doprowadzenie do końca prac nad logo PP.

KInO ZG PTTK.

- ✓ Zadbać o walory krajoznawcze tras i imprez (lokalizację PK w interesujących miejscach, krajoznawczą oprawę imprez).

Wniosek realizowany. Zalecenia dla organizatorów oraz publikacje w „Tramwaju” i podczas szkoleń Przewodników.

- ✓ Zadbać o budowanie tras w sposób umożliwiający uczestnikom wyjście w teren bez długotrwałej pracy z mapą na starcie.

Wniosek realizowany. Zalecenia dla organizatorów oraz publikacje w „Tramwaju” i podczas szkoleń Przewodników.

Dane źródłowe

1. Waldemar Fijor – Sprawozdania zespołu ds. szkoleń w latach 2009 - 2013
2. Zbigniew Tarnowski – Sprawozdania zespołu ds. przewodnickich w latach 2009 - 2013
3. Zbigniew Tarnowski – Tabela „KInO – PInO 2011”
4. Dariusz Walczyna – Stan realizacji wniosków i uchwał z KNAInO
5. Dariusz Walczyna – Protokoły z zebrań plenarnych Komisji w latach 2009 – 2013
6. Waldemar Fijor – Protokoły z zebrań plenarnych Komisji w latach 2012-2013
7. Jarosław Kabuła – Sprawozdania zespołu ds. regulaminowych w latach 2009 - 2012
8. Krzysztof Kula – Tramwaj nr 65, Tramwaj nr 66
9. Marek Pacek – Kalendarze Imprez Ogólnopolskich InO w latach 2009 - 2013
10. Hubert Świerczyński – strona KInO: <http://ino.pttk.pl> /zasoby internetowe/

Warszawa, 31 grudnia 2013 r.

Sporządził: Dariusz Walczyna
Sekretarz KInO ZG PTTK